

Indemnification Clauses (Ρήτρες Αποζημίωσης): Ο Πραγματικός Μηχανισμός Μεταφοράς Κινδύνου στις Σύγχρονες Εμπορικές Συμβάσεις

Maria-Nefeli Christodouloupoulou
Lawyer | GDPR & AI Compliance

Legal ReseaRCH
Christodouloupoulou Maria Nefeli

www.legalresearch.gr

Εισαγωγή

Σε κάθε εμπορική σύμβαση τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να καθορίσουν εκ των προτέρων ποιος θα αναλάβει τις οικονομικές συνέπειες όταν ένας επιχειρηματικός ή νομικός κίνδυνος υλοποιηθεί καθώς οι σημαντικότερες ζημίες δεν προέρχονται πάντοτε από την απλή παραβίαση μίας συμβατικής υποχρέωσης. Συχνά προέρχονται από απαιτήσεις τρίτων, φορολογικές εκκρεμότητες, εργατικές αξιώσεις, παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων ή προσβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Για τον λόγο αυτό η διεθνής συμβατική πρακτική ανέπτυξε τις Ρήτρες Αποζημίωσης (Indemnification Clauses), μέσω των οποίων τα μέρη κατανέμουν εκ των προτέρων συγκεκριμένους κινδύνους και καθορίζουν ποιος θα επωμισθεί το οικονομικό βάρος εάν οι κίνδυνοι αυτοί πραγματοποιηθούν.

Τι είναι οι Indemnification Clauses

Οι Indemnification Clauses αποτελούν συμβατικούς μηχανισμούς μέσω των οποίων ένα μέρος αναλαμβάνει να προστατεύσει το άλλο από συγκεκριμένες ζημίες, απαιτήσεις ή ευθύνες.

"The Supplier shall indemnify, defend and hold harmless the Customer against any third-party claims, damages, losses, liabilities, costs and expenses arising out of the Supplier's breach of this Agreement."

Η σημασία τους έγκειται στο ότι μεταφέρουν τον κίνδυνο στο μέρος που βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση να τον ελέγξει ή να τον αποτρέψει.

Γιατί Είναι Σημαντικές

Οι περισσότερες επιχειρηματικές συναλλαγές βασίζονται στην υπόθεση ότι ορισμένοι κίνδυνοι θα παραμείνουν θεωρητικοί.

Όταν όμως εμφανιστούν:

αγωγές τρίτων,

φορολογικοί έλεγχοι,

παραβιάσεις πνευματικής ιδιοκτησίας,

παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων,

η οικονομική επίπτωση μπορεί να είναι δυσανάλογη της αξίας της ίδιας της σύμβασης.

Οι indemnities επιτρέπουν στα μέρη να προσδιορίσουν ποιος θα αναλάβει αυτές τις συνέπειες.

Η Μεγαλύτερη Παρανόηση

Πολλοί θεωρούν ότι οι indemnities αποτελούν απλώς μία μορφή αποζημίωσης.

Στην πραγματικότητα:

Αποζημίωση $\neq$ Indemnity

Η κλασική αποζημίωση προϋποθέτει συνήθως:
παράβαση υποχρέωσης,
ζημία,
αιτιώδη σύνδεσμο.

Η indemnity μπορεί να ενεργοποιηθεί απλώς επειδή συνέβη
το γεγονός που περιγράφει η σύμβαση.

Παγίδες

"The Supplier shall indemnify the Customer for any and all
losses, damages, costs, expenses and liabilities of any
nature whatsoever."

Με την πρώτη ανάγνωση η διατύπωση φαίνεται
φυσιολογική.

Στην πράξη όμως:

- δεν θέτει όρια,
- δεν προσδιορίζει το είδος της ζημίας,
- μπορεί να καλύπτει έμμεσες ζημίες,
- δημιουργεί απρόβλεπτη οικονομική έκθεση.

Ορθή Χρήση

"The Supplier shall indemnify the Customer against direct losses arising from third-party intellectual property infringement claims, subject to the limitations set forth in this Agreement."

Η συγκεκριμένη διατύπωση:
προσδιορίζει τον κίνδυνο,
περιορίζει το εύρος της αποζημίωσης,
συνδέεται με τους λοιπούς μηχανισμούς κατανομής
κινδύνου της σύμβασης.

Intellectual Property Indemnity

"The Supplier shall indemnify and defend the Customer against any claim alleging that the Software infringes any third-party intellectual property right."

Πρόκειται για μία από τις συνηθέστερες indemnities σε:

SaaS Agreements

Software Agreements

Technology Agreements

Licensing Agreements

Cloud Contracts

Η Παγίδα της IP Indemnity

Ας υποθέσουμε ότι:

η αξία της σύμβασης είναι 40.000 ευρώ,
τρίτος ασκεί αγωγή για παραβίαση δικαιωμάτων,
η απαίτηση ανέρχεται σε 2.000.000 ευρώ.

"The Supplier shall indemnify the Customer against any intellectual property infringement claims, without limitation."

Το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι η αξία της σύμβασης.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν η indemnity υπόκειται σε liability cap ή όχι.

Tax Indemnity

"The Seller shall indemnify the Buyer against any tax liabilities relating to periods ending on or before the Closing Date."

Οι φορολογικές indemnities αποτελούν βασικό εργαλείο σε:

Share Purchase Agreements

M&A Transactions

Asset Acquisitions

Στόχος τους είναι να μεταφέρουν στον πωλητή φορολογικούς κινδύνους που αφορούν παρελθούσες χρήσεις.

Οι Tax Indemnities αποτελούν μία από τις σημαντικότερες κατηγορίες indemnification clauses στις συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων. Σκοπός τους είναι να προστατεύσουν τον αγοραστή από φορολογικούς κινδύνους που γεννήθηκαν πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής αλλά αποκαλύπτονται ή βεβαιώνονται μεταγενέστερα.

Employment Indemnity

"The Seller shall indemnify the Buyer against any employment-related claims arising prior to the Closing Date."

Ας υποθέσουμε ότι μετά την εξαγορά εργαζόμενος εγείρει αξίωση για δεδουλευμένες αποδοχές που αφορούν περίοδο πριν το Closing.

Η συγκεκριμένη indemnity καθορίζει ποιος θα αναλάβει το σχετικό κόστος.

GDPR & Cybersecurity Indemnities

"The Service Provider shall indemnify the Customer against all losses, costs, fines and claims arising from a Personal Data Breach caused by the Service Provider's failure to comply with applicable data protection laws."

"The Vendor shall indemnify the Customer against losses arising from cybersecurity incidents attributable to the Vendor's failure to implement appropriate security measures."

Η σημασία αυτών των indemnities αυξήθηκε σημαντικά μετά την εφαρμογή:

GDPR

NIS2

DORA

AI Act

Defense & Settlement Rights

Η πραγματική διαπραγμάτευση συχνά δεν αφορά την ρήτρα “indemnity” καθαυτή αλλά τον έλεγχο της διαδικασίας.

"The indemnifying party shall have sole control of the defense and settlement of any claim, provided that no settlement may be entered into without the prior written consent of the indemnified party."

Συνήθη ζητήματα:
επιλογή δικηγόρου,
έλεγχος της υπεράσπισης,
δικαίωμα συμβιβασμού,
υποχρέωση ενημέρωσης.

Η Σχέση με τις Representations & Warranties

Οι indemnities δεν λειτουργούν απομονωμένα.

Συνήθως ακολουθεί η εξής αλληλουχία:

Representations & Warranties

Indemnities

Limitation of Liability

Representation:

"The Supplier represents and warrants that the Software does not infringe any third-party intellectual property rights."

Indemnity:

"The Supplier shall indemnify the Customer against any losses arising from a breach of the foregoing representation and warranty."

Η Σχέση με τα Liability Caps

Η σημαντικότερη διαπραγμάτευση συχνά αφορά το εάν οι indemnities υπόκεινται στα συμφωνημένα όρια ευθύνης.

Example

"The limitations of liability set forth in this Agreement shall not apply to the Supplier's indemnification obligations arising from intellectual property infringement claims."

Μία τέτοια εξαίρεση μπορεί να μετατρέψει μία σύμβαση χαμηλής αξίας σε υποχρέωση πολλών εκατομμυρίων ευρώ.

Συμπέρασμα

Οι Indemnification Clauses αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους μηχανισμούς κατανομής κινδύνου στις σύγχρονες εμπορικές συμβάσεις. Ενώ οι Δηλώσεις και Διαβεβαιώσεις (Representations & Warranties) καθορίζουν ποια γεγονότα εγγυάται κάθε μέρος και οι Ρήτρες Περιορισμού Ευθύνης (Limitation of Liability Clauses) καθορίζουν τα όρια της ευθύνης, οι indemnities καθορίζουν ποιος θα επωμισθεί τις οικονομικές συνέπειες όταν ένας συγκεκριμένος κίνδυνος υλοποιηθεί. Για τον λόγο αυτό, στις εμπορικές συναλλαγές, στις συμβάσεις τεχνολογίας και στις M&A συναλλαγές, οι indemnities αποτελούν συχνά μία από τις πλέον κρίσιμες και έντονα διαπραγματεύσιμες συμβατικές διατάξεις.

References

Ελληνική Νομοθεσία

Αστικός Κώδικας

Άρθρο 173 ΑΚ

Άρθρο 200 ΑΚ

Άρθρο 281 ΑΚ

Άρθρο 288 ΑΚ

Άρθρο 330 ΑΚ

Άρθρο 332 ΑΚ

Άρθρα 382 επ. ΑΚ

Άρθρο 361 ΑΚ

Βιβλιογραφία Contract Drafting

Mark Anderson,

Drafting and Negotiating Commercial Contracts

Tina L. Stark,

Disclaimer

This document is provided for informational and educational purposes only and does not constitute legal advice, legal opinion or professional recommendation.